

Raadsbesluit

Raadsvergadering: 18 december 2019

ONDERWERP

Integraal Huisvestingsplan basisscholen 2019-2039 (definitief)

SAMENVATTING

In 2018 zijn de gemeente en de schoolbesturen voor primair onderwijs gestart met de ontwikkeling van een integraal huisvestingsplan (IHP) voor een periode van 20 jaar. Het conceptplan is het afgelopen jaar twee maal voor een zienswijze aan de commissie Samenleving aangeboden. In dit voorstel zijn de zienswijzen verwerkt in beslispunten waarover overeenstemming is bereikt met de schoolbesturen. Het IHP is een plan op hoofdlijnen en biedt een kader voor de investeringen in de gebouwen voor de basisscholen de komende jaren. De voortgang zal jaarlijks besproken worden met de schoolbesturen en elke vijf jaar zal het IHP herijkt worden.

JURIDISCH EN BELEIDSKADER

De gemeente heeft op grond van de **Wet primair onderwijs** in voorkomende gevallen een zorgplicht voor o.a. nieuwbouw, vervangende nieuwbouw, uitbreiding, herstel van constructiefouten en herstel en vervanging in verband met schade. *Renovatie* is als aan te vragen voorziening nog niet in de wet opgenomen en valt formeel niet onder de zorgplicht. Er is een wetsvoorstel in voorbereiding waarin renovatie als volwaardig alternatief voor vervangende nieuwbouw wordt opgenomen. In het IHP is vooruitlopend hierop renovatie met een levensduurverlenging van 40 jaar opgenomen. HEVO heeft de financiële consequenties van deze variant in het plan verwerkt.

De invulling van de zorgplicht is neergelegd in de **Verordening huisvesting voorzieningen onderwijs Heemstede 2015**. Hierin staan de procedure voor het aanvragen en de exacte omschrijving van de voorzieningen beschreven. Dit geldt ook voor de bedragen die met de toekenning van de voorzieningen zijn gemoeid. Het IHP overstijgt de verordening. Met de vaststelling van het IHP zullen de afspraken die hierin staan leidend zijn.

BESLUIT B&W

1. De raad voor te stellen in te stemmen met het Integraal Huisvestingsplan basisscholen Heemstede 2019-2039 als kader voor de renovatie- en vernieuwingsopgave van de basisscholen.
2. De raad voor te stellen in te stemmen met de aan de zienswijzen gekoppelde beslispunten:
  - a) De nieuwbouw dan wel renovatie van de 10 basisscholen gedurende de looptijd van het IHP uit te voeren conform BENG en Frisse scholen klasse B.
  - b) De scholen in het eerste tijdvak energie neutraal danwel gasloos uit te voeren en bij de uitvoering van de overige scholen per project bezien of er mogelijkheden zijn om extra duurzaamheidsmogelijkheden toe te passen.
  - c) Het IHP in 20 jaar uit te voeren met een herijking elke 5 jaar.
  - d) In 2021 onderzoek te doen naar de verhuizing van de Jacobaschool naar een gerenoveerde vm. Bronsteemavo en daarbij de toekomst van de huidige locatie van de Jacobaschool en de locatie van Humankind en Casca te betrekken.
  - e) De kosten van de realisering van kinderopvang in de scholen voor te financieren.
  - f) De lasten van de Nicolaas Beetsschool op traditionele wijze te financieren en een voorstel over de voor- en nadelen van alternatieve financieringsvormen uit te werken en op basis daarvan een besluit te nemen over de wijze van financiering van de overige scholen.
3. De raad voor te stellen de volgende kredieten te autoriseren:
  - a) Nieuwbouw gymzaal Nicolaas Beetsschool ad € 1.088.000.
  - b) Nieuwbouw Nicolaas Beetsschool ad € 3.155.99.

Raadsbesluit

Raadsvergadering: 18 december 2019

- c) Voorfinanciering kinderopvang Nicolaas Beetsschool ad € 316.008.
4. De raad voor te stellen in te stemmen met de voorstellen opgenomen in bijlage 3 'reserve sociaal domein' van de nota reserves en voorzieningen 2019.
5. De raad voor te stellen de reserve integraal huisvestingsplan basisscholen in te stellen en in te stemmen met de voorstellen opgenomen in bijlage 3 'reserve integraal huisvestingsplan basisscholen' van de nota reserves en voorzieningen 2019 waarbij de positieve bijstelling inhaalafschrijvingslasten van in totaal € 620.000 wordt ingezet ter dekking van eventuele financiële knelpunten die zich tijdens looptijd van de uitvoering van het IHP kunnen voordoen.
6. De raad voor te stellen van het surplus in de reserve sociaal domein ad € 4.537.411 in 2019 een bedrag van € 4.200.000 over te hevelen naar de (nieuw in te stellen) reserve integraal huisvestingsplan basisonderwijs en het restant ad € 337.411 toe te voegen aan de algemene reserve.
7. De raad voor te stellen de afschrijvingsduur renovatie schoolgebouw gelijk te stellen aan de termijn van 40 jaar voor verbouwkosten gebruiksduur verlengend overeenkomstig de nota activabeleid 2017, onderdeel gebouwen.
8. De raad voor te stellen binnen de P&C-cyclus en bij nieuwe financiële ontwikkelingen tussentijds de raad op de hoogte te stellen.
9. Het voorstel voor te leggen aan de commissie Samenleving om advies te geven aan de raad (A-stuk).

BESLUIT RAAD

De raad van de gemeente Heemstede;

Amendement VVD CDA Een surplus voor de reserve sociaal domein

De raad besluit raadsvoorstel "Integraal Huisvestingsplan basisscholen 2019-2039 (definitief)" met betrekking tot beslispunt 6 als volgt te wijzigen:

- Van het surplus in de reserve sociaal domein ad € 4.537.411 in 2019 een bedrag van € 4.200.000 over te hevelen naar de (nieuw in te stellen) reserve integraal huisvestingsplan basisonderwijs en het restant ad € 337.411 achter te laten in de reserve sociaal domein

Het amendement is verworpen met 10 stemmen voor en 11 stemmen tegen.

Voor stemden de fracties van VVD, D66 en CDA

Tegen stemden de fracties van HBB, GL en PvdA

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 12 november 2019

besluit:

1. In te stemmen met het Integraal Huisvestingsplan basisscholen 2019-2039 als kader voor de renovatie- en vernieuwbouwopgave van de basisscholen.
2. In te stemmen met de aan de zienswijzen gekoppelde beslispunten:
  - a) De nieuwbouw dan wel renovatie van de 10 basisscholen gedurende de looptijd van het IHP uit te voeren conform BENG en Frisse scholen klasse B.
  - b) De scholen in het eerste tijdvak energie neutraal danwel gasloos uit te voeren en bij de uitvoering van de overige scholen per project bezien of er mogelijkheden zijn om extra duurzaamheidsmogelijkheden toe te passen.
  - c) Het IHP in 20 jaar uit te voeren met een herijking elke 5 jaar.
  - d) In 2021 onderzoek te doen naar de verhuizing van de Jacobaschool naar een gerenoveerde vm. Bronsteemavo en daarbij de toekomst van de huidige locatie van de Jacobaschool en de locatie van Humankind en Casca te betrekken.
  - e) De kosten van de realisering van kinderopvang in de scholen voor te financieren.

Raadsbesluit

Raadsvergadering: 18 december 2019

- f) De lasten van de Nicolaas Beetsschool op traditionele wijze te financieren en een voorstel over de voor- en nadelen van alternatieve financieringsvormen uit te werken en op basis daarvan een besluit te nemen over de wijze van financiering van de overige scholen.
3. De raad voor te stellen de volgende kredieten te autoriseren:
- a) Nieuwbouw gymzaal Nicolaas Beetsschool ad € 1.088.000.
  - b) Nieuwbouw Nicolaas Beetsschool ad € 3.155.990.
  - c) Voorfinanciering kinderopvang Nicolaas Beetsschool ad € 316.008.
4. In te stemmen met de voorstellen opgenomen in bijlage 3 'reserve sociaal domein' van de nota reserves en voorzieningen 2019.
5. De reserve integraal huisvestingsplan basisscholen in te stellen en in te stemmen met de voorstellen opgenomen in bijlage 3 'reserve integraal huisvestingsplan basisscholen' van de nota reserves en voorzieningen 2019 waarbij de positieve bijstelling inhaalafschrijvingslasten van in totaal € 620.000 wordt ingezet ter dekking van eventuele financiële knelpunten die zich tijdens looptijd van de uitvoering van het IHP kunnen voordoen.
6. Van het surplus in de reserve sociaal domein ad € 4.537.411 in 2019 een bedrag van € 4.200.000 over te hevelen naar de (nieuw in te stellen) reserve integraal huisvestingsplan basisonderwijs en het restant ad € 337.411 toe te voegen aan de algemene reserve.
7. De afschrijvingsduur renovatie schoolgebouw gelijk te stellen aan de termijn van 40 jaar voor verbouwkosten gebruiksduur verlengend overeenkomstig de nota activabeleid 2017, onderdeel gebouwen.
8. Binnen de P&C-cyclus en bij nieuwe financiële ontwikkelingen tussentijds de raad op de hoogte te stellen.

De raad voornoemd, 18 december 2019

de griffier,

de burgemeester,

Raadsbesluit

Raadsvergadering: 18 december 2019

AANLEIDING

In 2018 zijn de gemeente en de schoolbesturen voor primair onderwijs gestart met de ontwikkeling van een integraal huisvestingsplan (IHP) voor een periode van 20 jaar. Dit proces is begeleid door een onafhankelijk extern bureau met expertise in onderwijshuisvesting en maatschappelijk vastgoed, HEVO. In januari 2019 is het concept IHP gepresenteerd.

MOTIVERING

Het IHP bepaalt op basis van visie, gerichte analyse, scenario-ontwikkeling en financiële vertaling de kaders waarbinnen de gemeente Heemstede, samen met de schoolbesturen, investeert in de onderwijshuisvesting. In het plan, dat is bijgevoegd staan de volgende onderdelen:

- Beleidskaders (wet- en regelgeving) en beleidsambities (regie, kwaliteit, renovatie, vraag en aanbod, samenwerking en leegstand).
- Scenario's per cluster met prioritering en volumeafspraken.
- Kosten van de uitvoering.
- Bijdrage van de schoolbesturen op basis van Total Cost of Ownership.
- Duurzaamheid.
- Maatschappelijk gebruik en kinderopvang.

Omdat het IHP een lange periode bestrijkt is het een plan op hoofdlijnen en biedt het een kader voor de uitvoering. Binnen dit kader zijn er keuzes te maken die in februari en juni jl. jaar zijn besproken in de commissie Samenleving. De volgende zienswijzen zijn opgehaald:

Renovatie/nieuwbouw 10 basisscholen	Er is draagvlak voor de uitgangspunten, de afwegingen en de prioritering.
Renovatie en/of vervangende nieuwbouw	De commissie heeft voorkeur voor behoud van de vm. Bronsteemavo.
Ambitie duurzaamheid	De commissie streeft naar een hoger ambitieniveau van duurzaamheid dan het basispakket. VVD, D66, GroenLinks en CDA spreken zich uit voor gasloze nieuwbouw van de basisscholen.
Kinderopvang in scholen	Er is draagvlak voor voorfinanciering door de gemeente
Versnelde uitvoering	HBB, VVD, D66 en PvdA zien de noodzaak van de uitvoering van het integraal huisvestingsplan in 20 jaar.
Alternatieve financieringsmogelijkheden	Commissie wil voorbeelden gepresenteerd krijgen. In dit stadium nog geen behoefte aan uitgebreid onderzoek hiernaar.

De uitkomst van deze discussie leidt tot de volgende 6 (a t/m f) inhoudelijke beslispunten:

1. Renovatie en/of vervangende nieuwbouw van alle basisscholen conform BENG en Frisse scholen klasse B

In de basis is het IHP een plan dat de prioritering aangeeft van de renovatie- en vernieuwingsopgave van de basisscholen voor de komende 20 jaar. Deze prioritering is gebaseerd op de volgende criteria:

- Quickscore score gebouw (kwaliteit, duurzaamheid en onderwijsfunctionaliteit)
- Architectonische waarde
- Ideale schoolgrootte voor vitaliteit en toekomstbestendigheid
- Behoud/verbeteren van onderwijsaanbod
- Samenvoeging locaties (clustering)
- Samenwerking met kinderopvang
- Passende huisvesting
  - Permanent

Raadsbesluit

Raadsvergadering: 18 december 2019

- Reductie van ruimtetekorten/ruimteoverschotten
  - Invloed op fasering, efficiënte inzet van tijdelijke huisvesting

Gedurende de looptijd van het IHP ziet de prioritering er als volgt uit:

2020-2025	2026-2031	2032-2039
•1. Nieuwbouw Nicolaas Beetsschool •2. Aanpassing Evenaar/Ark •3. Renovatie Crayenesterschool •4. Renovatie vm. Bronsteemavo t.b.v. Jacobaschool	•5. Nieuwbouw of renovatie Prinses Beatrixschool •6. Nieuwbouw of renovatie Voorwegschool •7. Nieuwbouw of renovatie Bosch en Hovenschool	•8. Nieuwbouw of renovatie Evenaar & Ark •9. Nieuwbouw of renovatie Icarus •10. Nieuwbouw of renovatie IKC De Molenwerf

Alle Heemstedse schoolgebouwen zijn de komende 20 jaar toe aan nieuwbouw of renovatie. Bij de keus tussen deze twee speelt de uitstraling van het schoolgebouw en de eventuele monumentstatus een belangrijke rol. Bij de uitwerking van de projecten per school zal de afweging renovatie of vervangende nieuwbouw gemaakt en gemotiveerd worden. Voor de scholen die in het eerste tijdvak aan de beurt zijn en de vm. Bronsteemavo (zie beslispunt d) is deze afweging reeds gemaakt.

Beslispunt a:

De 10 basisscholen worden gedurende de looptijd van het IHP nieuw gebouwd dan wel gerenoveerd conform BENG en Frisse scholen klasse B.

2. Duurzaamheid

In de basis is er bij de renovatie en vernieuwingsopgave rekening gehouden met duurzaamheidsmaatregelen. De schoolgebouwen zullen allen voldoen aan BENG (bijna energieneutraal), Frisse scholen klasse B en het Bouwbesluit. HEVO heeft conform de motie Groene Scholen op basis van de gemeentelijke uitgangspunten (Duurzaamheidsnota + Coalitieakkoord) onderzocht welke maatregelen passen bij de ambities. En welke kosten hiermee gemoeid zijn:

Gasloze renovatie/ energie neutrale nieuwbouw	Toekomstbestendig (bij de bouw wordt rekening gehouden met een mogelijke functiewijziging)	Circulair (leasen, demonteerbare gebouwdelen en maatschappelijk verantwoord inkopen)
•€ 1.795.000 •Gemiddelde kapitaallasten: € 58.674 (40 jaar, 1,5% rente)	•€ 3.300.000 •Gemiddelde kapitaallasten: € 107.869 (40 jaar, 1,5% rente)	•€ 3.300.000 •Gemiddelde kapitaallasten € 107.869 (40 jaar, 1,5% rente)

Uit de zienswijze hebben wij opgemaakt dat er voldoende draagvlak is voor gasloze renovatie en energie neutrale nieuwbouw. Voor de eerste planperiode is dit financieel haalbaar.

Wij stellen voor gedurende de looptijd van het IHP per project de mogelijkheden voor extra duurzaamheidsmaatregelen te onderzoeken. Bij de afweging worden dan de financiële vooruitzichten, de stand van de technologische ontwikkelingen, de subsidiemogelijkheden en de prijsontwikkeling betrokken. Wij verwachten dat de komende jaren de ontwikkelingen op dit gebied snel zullen gaan en dat er meer mogelijk is dan wij nu kunnen overzien.

Raadsbesluit

Raadsvergadering: 18 december 2019

Beslispunt b:

De scholen uit het eerste tijdvak energie neutraal danwel gasloos uit te voeren en bij de uitvoering van de overige scholen per project bezien of er mogelijkheden zijn om extra duurzaamheidsmogelijkheden toe te passen.

3. Looptijd IHP

Het IHP bestrijkt een periode van 20 jaar waarbij elke vijf jaar een herijking plaatsvindt. Op verzoek van de gemeenteraad heeft HEVO versnellingsvarianten uitgewerkt. De versnellingsvarianten leggen een forse claim op de financieringsbehoefte. Dit geldt ook voor de exploitatie. In een geleidelijke variant is sprake van meer beheersbare financierings- en dekkingsmogelijkheden binnen de totale begroting. Gelet op de financiële consequenties maar ook in het licht van een haalbare en realistische uitvoeringstermijn stellen wij voor uit te gaan van uitvoering in 20 jaar.

Bij de herijking worden de leerpunten uit het vorige tijdvak meegenomen. Het IHP kan op onderdelen worden herzien en de looptijd kan verlengd worden. Aanpassing van het IHP kan aan de orde zijn als de urgentiecriteria of de financiële randvoorwaarden zijn gewijzigd. Over herijking dient net als over het voorliggende IHP overeenstemming te zijn tussen gemeente (raadsbesluit) en schoolbesturen. Tussentijds voeren gemeente en schoolbesturen overleg over de voortgang van het IHP.

Beslispunt c:

Het IHP wordt in 20 jaar uitgevoerd en elke 5 jaar herijkt.

4. Renovatie en/of vervangende nieuwbouw vm. Bronsteemavo

In het IHP is opgenomen dat het bestuur van de Jacobaschool, Jong Leren, voorkeur heeft voor verhuizing naar de Overboslaan. Het gebouw van de vm. Bronsteemavo zou in dit scenario gesloopt worden en plaats maken voor een nieuw, multifunctioneel gebouw waar kinderopvang, naschoolse opvang en basisonderwijs gecombineerd worden. Na het ophalen van de zienswijze is dit plan gewijzigd. De Jacobaschool heeft nog steeds de voorkeur voor verhuizing naar de vm. Bronsteemavo. Het pand zal niet gesloopt maar gerenoveerd worden. De uitkomst van de volgende onderzoeken is voor ons aanleiding om deze voorkeur te steunen:

- haalbaarheidsonderzoek door HEVO;
- ruimtelijke verkenning op ambtelijk niveau.

Een gerenoveerde Bronsteemavo biedt voldoende mogelijkheden voor de huisvesting van de Jacobaschool. Er is ook voldoende ruimte beschikbaar voor kinderopvang. Er zijn echter ook beperkingen. De combinatie met een gymzaal is bijvoorbeeld een knelpunt. Het handhaven van de gymzaal aan de Lanckhorstlaan zou volgens het schoolbestuur een goede oplossing kunnen zijn. Ander punt is nog of het gebouw in gerenoveerde staat voldoende scoort op onderwijsfunctionaliteit. Een vervolgonderzoek waarbij de mogelijkheden en beperkingen van beide locaties wordt betrokken is noodzakelijk om inzicht te kunnen geven in de toekomst van beide panden. Dit onderzoek zal ook duidelijk maken op welke wijze Humankind en Casca op de huidige locatie aan de Overboslaan kunnen blijven. Omdat de Jacobaschool in 2024 aan de beurt is, zal dit onderzoek in 2021 plaats kunnen vinden.

Beslispunt d:

In 2021 onderzoek te doen naar de verhuizing van de Jacobaschool naar een gerenoveerde vm. Bronsteemavo en daarbij de toekomst van de huidige locatie van de Jacobaschool en de locatie van Humankind en Casca te betrekken.

Raadsbesluit

Raadsvergadering: 18 december 2019

5. Kinderopvang in de school

Op dit moment is in of bij elke school een voorziening voor kinderopvang (naschoolse opvang) gesitueerd. Bij renovatie en/of vervangende nieuwbouw moet hier rekening mee worden gehouden. In het IHP zijn twee varianten benoemd voor de realisering van deze voorziening. Voor beide varianten geldt dat de investering door de gemeente voorgefinancierd dient te worden. Deze voorfinanciering is kostenneutraal doordat tegenover deze uitgave huurinkomsten staan. Het schoolbestuur krijgt de rol van verhuurder en zal met de kinderopvang een huurovereenkomst sluiten. Gemeente en schoolbestuur sluiten een overeenkomst waarin de jaarlijkse afschrijving en kapitaallasten wordt geregeld. Omdat de afschrijving van de investering langer loopt dan de looptijd van de huurovereenkomst (minimaal 10 jaar) is er aan voorfinanciering een risico verbonden.

Beslispunt e:

Gemeente financiert de kosten van de realisering van kinderopvang in de scholen voor.

6. Alternatieve financieringsmogelijkheden

De financiële consequenties van het IHP zijn in beeld gebracht en verwerkt in de kadernota 2020-2023. In aansluiting op de opgehaalde zienswijzen willen wij de mogelijkheden van alternatieve financieringsvormen verkennen om af te kunnen wegen of deze alternatieven voordelen kunnen bieden als het gaat om:

- Kapitaallasten.
- Toevoegen extra kwaliteit (toekomstbestendig en circulair).
- Regie/invloed en sturing op uitvoering.
- Risicobeheersing.
- Toezicht.

Voor deze verkenning hebben wij subsidie ontvangen van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. HEVO voert deze opdracht uit en is in oktober gestart met een marktconsultatie. De uitkomst van deze marktverkenning zal inzicht geven in de voor- en nadelen van de vier financieringsvormen die er op dit moment zijn:

- Traditionele financiering.
- Doordecentralisatie.
- 'Huren als eigenaar' (Bewust Investeren, Stichting Maatschappelijk Vastgoed).
- Exploitatiefinanciering (ESCO's).

De marktverkenning zal dit jaar afgerond worden. De resultaten worden in een apart voorstel voorgelegd. De planning is om dit in februari 2020 in de commissie te bespreken.

Beslispunt f:

De lasten van het IHP vooralsnog op traditionele wijze te financieren en een voorstel over de voor- en nadelen van alternatieve financieringsvormen uit te werken.

Tijdelijke voorzieningen

Tijdens renovatie of nieuwbouw van de scholen moet het onderwijs doorgaan en dit zal op een andere locatie moeten plaatsvinden. Het pand Kerklaan 61 is voor dit doel aangekocht en zal gedurende de looptijd van het IHP hiervoor gebruikt worden. Voor scholen met maximaal ca. 250 leerlingen biedt deze locatie adequate huisvesting. Scholen met meer leerlingen zullen over twee locaties verdeeld moeten worden. Dit geldt direct voor de eerste school, de Nicolaas Beetsschool. Er zijn gesprekken met derden over het realiseren van een tweede, tijdelijke onderwijsvoorziening. Wij verwachten dat deze locatie en de Kerklaan 61 in

Raadsbesluit

Raadsvergadering: 18 december 2019

december 2020 gereed zijn zodat de nieuwbouw voor de Nicolaas Beetsschool op tijd kan starten.

Qua tijdelijke voorzieningen is er in het IHP ook rekening gehouden met de verhuizing van Humankind en Casca. Beide huren van de gemeente ruimte in de vm. Bronsteemavo en wij zullen er zorg voor dragen dat de activiteiten van deze aanbieders van kinderopvang tijdelijk en structureel voortgezet kunnen worden.

Vervolprocedure

Na de raadsbehandeling zal het IHP door de gemeente en de schoolbesturen worden ondertekend. Vervolgens zal de uitvoering starten. In de bijlage bij het IHP is het *stappenplan per school* gevoegd dat bij elk project doorlopen zal worden. Dit schema geeft inzicht in de fases van elk project met bijbehorende beslis- en toetsmomenten.

FINANCIËN

De bedragen uit het IHP zijn gebaseerd op het prijspeil van 2019 en de gehanteerde rente is 1,5% (conform begroting 2020). Actuele ontwikkelingen (o.a. leerlingprognoses, eisen vanuit de wetgeving, prijsontwikkeling) kunnen aanleiding zijn voor aanpassingen.

De raad zal bij de kadernota en begroting de IHP-investeringen autoriseren en wordt bij elk project afzonderlijk betrokken via separaat raadsvoorstel of bij de voorjaars- of najaarsnota. Na autorisatie van de investeringen worden de investeringskredieten beschikbaar gesteld door het college. Dit besluit wordt ter kennisname van de raad gebracht.

Bij de behandeling van de 1^e zienswijze heeft de commissie Samenleving, in reactie op de oproep van de schoolbesturen, ons gevraagd een voorstel toe doen voor de aanvraag van kredieten voor de projecten die in 2020 starten. Bij de vaststelling van de voorjaarsnota 2019 op 20 juni 2019 zijn de volgende investeringskredieten door de raad geautoriseerd:

Verbouwing Kerklaan 61	€ 1.415.000
Nieuwbouw Nicolaas Beetsschool	€ 490.000
Extra lokaal Evenaar/Ark	€ 50.000
Totaal	€ 1.955.000

Binnen de P&C-cyclus wordt beschreven hoe financiële risico's zich binnen het IHP ontwikkelen en of dit aanleiding geeft tot bijstelling van beheersmaatregelen. Voor de huidige risicoanalyse wordt verwezen naar de *tabel risico's en beheersmaatregelen* uit de 2^e zienswijze IHP (zie bijlage Bbv juni 2019). In overleg met de accountant wordt, naast de interne controlemomenten uit het *stappenplan per school*, bepaald hoe controle op het IHP extern kan worden geborgd binnen de jaarlijkse interim- en jaarrekeningcontrole.

In reactie op de bespreking van de nota reserves en voorzieningen in de commissie Middelen van 16 oktober 2019 is de instelling van de reserve integraal huisvestingsplan basisscholen en de voorgestelde mutaties in deze reserve en in de reserve sociaal domein uit dit voorstel gehaald. Deze voorstellen (pagina 14 uit de nota reserves en voorzieningen) worden meegenomen in het voorliggende raadsvoorstel en luiden:

- (1) het surplus van de reserve sociaal domein van in totaal € 4.537.411 ten gunste te brengen aan de algemene middelen waarbij;
- (2) een bedrag van € 4.200.000 aan te wenden voor het vormen van een (nieuw in te stellen) bestemmingsreserve integraal huisvestingsplan basisonderwijs (IHP); en
- (3) het overige surplus van € 337.411 toe te voegen aan de algemene reserve.

Een toelichting op de reserve sociaal domein is te vinden op pagina 30-31 van de nota reserves en voorzieningen (bijlage 3 'reserve sociaal domein'). De toelichting op de reserve

Raadsbesluit

Raadsvergadering: 18 december 2019

integraal huisvestingsplan basisscholen staat op pagina 34 van de nota reserves en voorzieningen (bijlage 3 'reserve integraal huisvestingsplan basisscholen').

In de commissie van 11 juni 2019 hebben wij aangegeven een second opinion op de financiële verwerking door PwC te laten uitvoeren. PwC heeft de financiële uitwerking behorend bij de 2^e zienswijze en kadernota beoordeeld. De belangrijkste aanbeveling uit dit onderzoek is het herberekenen van de inhaalafschrijvingen. Dit levert een incidenteel voordeel op van in totaal € 620.000. Tegelijkertijd zijn de inhaalafschrijvingen in de juiste jaarschijven geplaatst. Wanneer de afschrijvingslasten worden gedekt vanuit de nieuw in te stellen reserve integraal huisvestingsplan basisscholen, werkt dit ook voor 2020 budgetneutraal uit (zie onderstaand financieel kader).

De tweede aanbeveling uit het onderzoek van PwC is het herberekenen van de kapitaallasten. Kapitaallasten bestaan uit afschrijvingen en rentelasten. Afschrijvingen blijven over de gehele periode van 40 jaar gelijk. Het bedrag aan rentelasten wijzigt gedurende deze periode. Voor alle jaren is aanvankelijk het bedrag aan rentelasten gehanteerd dat van toepassing is op het eerste jaar. Door voor ieder jaar de hoogte van de rentelasten in jaar één te gebruiken, waren de rentelasten meerjarig te hoog begroot. Over de periode 2020-2042 zijn de rentelasten voor het basispakket ruim € 1.500.000 te hoog begroot. In de bijlage financiële uitwerking zijn de beide aanbevelingen verwerkt. In de begroting 2020 zijn in de IHP-kapitaallasten de juiste rentelasten verwerkt (zie onderstaand financieel kader).

Financieel kader	2020	2021	2022	2023
Kapitaallasten basispakket	16.000	151.000	262.000	330.000
Kapitaallasten energieneutraal Nicolaas Beetsschool	0	0	8.000	8.000
Incidentele lasten tijdelijke onderwijshuisvesting	60.500	0	485.500	425.000
Eenmalige inhaalafschrijvingen onderwijsgebouwen	344.000	0	212.000	0
totaal lasten	420.500	151.000	967.500	763.000
Reserve IHP kosten tijdelijke onderwijshuisvesting	60.500	0	485.500	425.000
Reserve IHP inhaalafschrijvingen onderwijsgebouwen	344.000	0	212.000	0
totaal baten	404.500	0	697.500	425.000
totale meerjarige exploitatielasten o.g.v. begroting 2020	16.000	151.000	270.000	338.000

In vervolg op dit raadsbesluit zal een begrotingswijzing voor 2019 en 2020 gemaakt worden. Voor 2019 heeft die betrekking op de mutaties in de reserve sociaal domein, de algemene reserve en het instellen en voeden van een nieuwe reserve integraal huisvestingsplan basisonderwijs IHP. Voor 2020 worden de incidentele lasten tijdelijke onderwijshuisvesting + eenmalige inhaalafschrijvingen en de dekking daarvan vanuit de nieuwe reserve IHP begrotingstechnisch verwerkt. In de begroting 2020 was deze mutatie nog niet verwerkt omdat er nog besluitvorming moest plaatsvinden over de instelling van de reserve IHP. In de begroting 2020 zijn de kapitaallasten wel begroot.

De IHP-investeringen uit de eerste planperiode kunnen traditioneel worden gefinancierd door het aantrekken van externe financiering. Dit is van invloed op de netto schuldpositie van de gemeente. Als rekening wordt gehouden met de verwachte verkoopopbrengst Eneco heeft dat een positief effect op de netto schuldpositie. In het Bbv van juni 2019 wordt hier op ingegaan.

PLANNING/UITVOERING

1^e Zienswijze IHP

Collegebehandeling:

22 januari 2019

Commissiebehandeling:

12 februari 2019

Raadsbesluit

Raadsvergadering: 18 december 2019

2^e Zienswijze IHP

Collegebehandeling: 28 mei 2019

Commissiebehandeling: 11 juni 2019

Definitieve IHP

Collegebehandeling: 12 november 2019

Commissiebehandeling: 3 december 2019

Raadsbehandeling: 18 december 2019

Voorstel alternatieve financiering

Collegebehandeling 18 februari 2020

Commissiebehandeling 10 maart 2020

PARTICIPATIE

Het IHP is een gezamenlijk plan van schoolbesturen en gemeente. Het proces dat heeft geleid tot dit resultaat heeft twee jaar geduurd en vier van de vijf schoolbesturen (9 scholen) staan achter het eindresultaat. Het schoolbestuur van de Evenaar heeft in het finale overleg op 6 november een voorbehoud gemaakt. De Evenaar is teleurgesteld over de langere tijdsduur van de looptijd van het IHP waardoor hun school in 2032 aan de beurt is. Zij zien mogelijkheden om via eigen financiering en een garantiestelling van de gemeente hun school eerder te kunnen renoveren. Vooralnog is er binnen het overleg met de schoolbesturen geen draagvlak voor deze variant.

Wij hebben aangegeven dit voorstel te willen betrekken bij het onderzoek naar alternatieve financiering. Omdat De Evenaar zich wel kan vinden in de prioritering en de overige afspraken die in het IHP zijn vastgelegd, zien wij geen belemmering in de vaststelling van het IHP. Wij zien het zelfs als een voorwaarde om verder in gesprek te kunnen gaan met de Evenaar over hun verzoek.

BIJLAGEN

- Integraal Huisvestingsplan definitief (wijzigingen zijn geel gemarkeerd)
- Stappenplan per school
- Onderzoeksopdracht alternatieve financiering
- Financiële uitwerking
- Bbv juni 2019
- Bbv februari 2019